

KONGELIG RESOLUSJON

Kulturdepartementet
Statsråd: Turid Birkeland

Ref nr
Saksnr 95/5025 KU
Dato 02.09.1997

ORDNINGEN FOR UTSMYKKING AV STATLIGE BYGG**1. Bakgrunn**

Dagens utsmykkingsordning innebærer at kunstnerisk utsmykking av statlige finansierte bygninger finansieres av Utsmykkingsfondet for offentlige bygg. Utsmykkingsfondets midler til utsmykking bevilges over Kulturdepartementets budsjett, jf kap 322 Billedkunst, kunsthåndverk og design, post 50 Utsmykking av offentlige bygg.

I forbindelse med salderingen av budsjettet for 1997 sluttet Stortinget seg til regjeringens forslag om endringer i den delen av dagens ordning for utsmykking av offentlige bygg som gjelder statlige bygg. Endringene innebærer bl.a. at midler til utsmykking skal innarbeides i kostnadsrammen til det enkelte byggeprosjekt. Procentsatsen av byggekostnadene som skal gå til utsmykkingsformål vil variere fra 0 til 1,5 pst avhengig av typen bygg som oppføres.

2. Nyordningen

På oppdrag fra regjeringen har Kulturdepartementet, Finansdepartementet og Planleggings- og samordningsdepartementet utarbeidet prinsipper for beregning av midler som skal avsettes til kunstnerisk utsmykking i statlige bygg. Ved inndelingen i kategorier er det bl.a. lagt vekt på antallet brukere av bygget og byggets tilgjengelighet. Hovedtyngden av bygg vil falle innenfor kategoriene 0,5 til 0,75, jf vedlagte forslag. Dette skal, i motsetning til tidligere, også omfatte de variable administrative utgiftene ved utsmykking. Normalt kan inntil 15 pst av utsmykkingskostnadene benyttes til variable administrative kostnader. Utsmykkingsfondets faste administrasjonsutgifter vil fremdeles bli dekket over driftsbudsjettet til Utsmykkingsfondet for offentlige bygg. Utsmykkingsfondets øvrige oppgaver berøres ikke av denne omleggingen av midler til statlige bygg.

Utsmykkingsfondet vil fortsatt, med sin erfaring og kompetanse, være det sentrale organet, men må i større grad sikre brukermedvirkning, styrke formidlingen gjennom utadvendt virksomhet i tilknytning til utsmykkingsoppdragene og øke og styrke profesjonaliteten hos konsulentene og administrasjonen. Utsmykkingsfondet skal ha ansvaret for at utsmykkingen blir gjennomført brukervennlig og med høy kvalitet.

Nevnte hovedkategorier skal være retningsgivende for byggherren når det skal fastsettes hvor stor del av den totale kostnadsrammen som skal avsettes til utsmykking av bygg som oppføres av staten. Kategoriene for valg av prosentsats skal være enkle å benytte for byggherren. Utsmykkingsfondet for offentlige bygg skal i tvilstilfeller benyttes som rådgiver for å få plassert prosjekter i riktig kategori.

Kostnadene til utsmykking skal innarbeides i kostnadsrammen til statlige byggeprosjekter. Valg av prosentsats skal godkjennes av Finansdepartementet. I de fleste tilfeller vil dette skje i forbindelse med godkjenning av den samlede kostnadsrammen for prosjektet. Når det gjelder byggesaker hvor kostnadsrammen ikke skal forelegges Finansdepartementet, må valg av prosentsats forelegges Finansdepartementet særskilt. Dersom eventuelle utsmykkingskostnader dekkes innenfor den ordinære budsjetttrammen til vedkommende departement/virksomhet, er slik særskilt foreleggelse for Finansdepartementet ikke nødvendig. Den delen av kostnadsrammen som er avsatt til utsmykking inngår ikke i husleieberegningen.

Når byggebevilgningen er gitt av Stortinget skal den delen av kostnadsrammen som er avsatt til utsmykking stilles til disposisjon for Utsmykkingsfondet. Fordelingen av midlene til utsmykking vil normalt følge bevilgningstakten til byggeprosjektet, men kan etter avtale mellom byggherren, bruker og Utsmykkingsfondet fravikes.

Luftfartsverket og Forsvarsdepartementet skal dekke eventuelle utsmykkingskostnader innenfor gjeldende budsjetterammer i hht foreliggende kategorier. Midler som avsettes til utsmykking skal stilles til disposisjon for Utsmykkingsfondet.

Det samme gjelder for bygg som får tilskudd direkte fra det enkelte departements budsjett, f.eks. kap 320, post 73 Nasjonale kulturbygg.

Statsaksjeselskap, særlovsselskaper, statsforetak og statlige stiftelser vil også falle utenfor ordningen da denne bare omfatter statlige bygg. De bør også anmodes om å følge prosentsats av byggekostnadene til utsmykking av bygg. Eventuelle utsmykkingskostnader må finansieres av virksomheten. Utsmykkingsfondet kan benyttes som konsulent og gjennomfører av disse sakene etter forespørsel og mot vederlag.

Ordningen trer i kraft 1. januar 1998 og vil omfatte bygg som gis startbevilgning i forbindelse med statsbudsjettet for 1998.

Det vil bli foretatt en evaluering av ordningen senest innen fem år.

Utkast til kongelig resolusjon er sent samtlige departement. På grunnlag av uttalelsene har departementet foretatt mindre endringer i det opprinnelige utkastet.

Kulturdepartementet

tilrår:

1. Vedlagte kategorisering av statlige bygg, med prosentsatser, skal være retningsgivende når det av kostnadsrammen avsettes beløp til utsmykking av bygg som oppføres av staten for bruk i statsforvaltningen.
2. Normalt kan inntil 15 pst av utsmykkingskostnadene relatert til det enkelte prosjekt benyttes til variable administrative kostnader. Utsmykkingsfondets faste administrasjonsutgifter til statlige bygg dekkes over Kulturdepartementets bevilgning til Utsmykkingsfondet for offentlige bygg.
3. Luftfartsverket og Forsvardepartementet anmodes om å avsette midler til utsmykking.
4. Når byggebevilgning er gitt av Stortinget skal den delen av kostnadsrammen som er avsatt til utsmykking stilles til disposisjon for Utsmykkingsfondet. Også når Luftfartsverket og Forsvarsdepartementet avsetter midler til utsmykking, stilles midlene til disposisjon for Utsmykkingsfondet.
5. Fordelingen av midlene til utsmykking følger bevilgningstakten til byggeprosjektet, men kan etter avtale mellom byggherrer, bruker og Utsmykkingsfondet fravikes dersom annen periodisering er mer tjenelig.
6. Statsaksjeselskap, særlovselskaper, stasforetak og statlige stiftelser anmodes også om å avsette midler til utsmykking basert på den samme kategorisering og benytte Utsmykkingsfondet som konsulent og gjennomfører.
7. Endringene gjøres gjeldende fra 1.1.1998 og vil omfatte bygg som gis startbevilgning i forbindelse med statsbudsjettet for 1998.

**Kategorisering av statlige bygg –
vedlegg til kongelig resolusjon av 5. september 1997
om ordningen for utsmykking av statlige bygg**

Det vil fremgå av oppstillingen at det i mange tilfeller vil være vanskelig å definere hvilken kategori som vil være mest egnet for hvert enkelt byggeprosjekt. Utbyggerorganisasjonene skal i slike tilfeller benytte Utsmykkingsfondet som konsulent i denne delen av budsjettarbeidet.

kategori 1 – 0 %

Bygg og anlegg med få arbeidsplasser og besøkende og som er svært lite tilgjengelige for allmennheten, f.eks.:

- lagerskur og garasjebygg
- tekniske anlegg, anlegg i fjell
- militære anlegg utenom forlegninger, velferdsbygg o.l.

kategori 2 – 0,5 %

Bygg med vanlig grad av tilgjengelighet og antall arbeidsplasser, men hvor tilgjengeligheten for besøkende er begrenset, f.eks.:

- avanserte laboratorier og sykehus
- forskningsinstitutter
- transportanlegg med særlig høy teknisk standard
- trafikkbygg med publikumstilgjengelighet
- militære forlegninger og velferdsbygg
- politibygger
- fengsler

kategori 3 – 0,75 %

- statlige administrasjonsbygg
- statlige skoler
- bygg ved universiteter og høyskoler
- lufthavner (ekspedisjonsbygg)

kategori 4 – 1 %

Bygg og anlegg med normal byggekostnad og mange brukere og besøkende, f.eks.:

- kulturbygg
- statlige sykehus
- ambassader og representasjonsbygg
- tinghus

kategori 5 – 1,5 %

Bygg med utpregede sosiale og kulturelle oppgaver, eller spesiell symbolverdi, f.eks. bygg med spesielle konstitusjonelle funksjoner.

Bygg som på bakgrunn av ovenstående har kategori 1,5 %, 1 % eller 0,75 %, og som har en særlig grad av tekniske installasjoner og kompliserte bygningstekniske elementer, nedjusteres med 0,5 %. Bygg som er plassert i kategori 0,5 %, og som har en særlig stor grad av tekniske installasjoner og kompliserte bygningstekniske elementer, nedjusteres til 0,25 %.